

til å kaste og hun sendte det iste-
 2014 meg. Bjarne var blant våre
 Tysklandsstudenter og han skri-
 ver at han er lykkelig over å være
 hjemme, men gleden blir liksom
 borte da han får høre at hans bes-
 te venn og tremenning, Helge
 Frøysland, var skutt av tyskerne
 like før frigjøringen. Dette var en
 tragedie som opptok hele Lille-
 hammer i disse dagene og Bjarne
 skildrer nydelig hele begravelses-
 forløpet fra han var med og hen-
 tet kisten i Sel kirke, den lang-
 somme ferden gjennom Lille-
 hammer, flankert av hjemmestyr-
 ker og fulgt av en veldig mennes-
 kemengde, frem til den endelige
 begravelse på Hamar.

Men det er ikke for å fortelle
 om dette at jeg refererer til dette
 brev. La bare denne tragedien
 danne bakgrunn for hans videre
 refleksjoner.

Jeg synes at disse utgjør et
 ganske aktuelt apropos til den
 debatt man nå ofte hører om
 hvorvidt Norge slapp billig fra
 krigen eller ei.

Her følger et avsnitt av min
 brors brev, datert 26. juli 1945.

«Det at vi har vært heldige og
 sluppet billig og at andre nasjo-
 ner har lidt og ofret langt mer
 enn oss, har vi i den siste tiden
 hatt svært lett for å glemme. Jeg
 skal jaggu si vi stiller ikke vårt lys
 under noen skjepp om dagen.
 Ja, når det blir skrevet at Gud
 sikkert har hatt sin mening med å
 la oss slippe så billig, da er det at
 man kjenner kvalmen. Det er
 nærmest bare nordmennene som
 er frihetselskende, ja også kan-
 skje danskene, men polakkene,
 tsjekkerne, hollenderne, belgier-
 ne, franskmennene kjempet bare
 av vane.

Jeg vet ikke om du så en leder
 i Morgenbladet som omhandlet
 noen statsløse jøder som før kri-
 gen bodde her i landet og som
 hadde sittet inne her, men som
 da freden kom, ble hentet til
 rekreasjon av svenske Røde
 Kors. Blant dem var ingeniør
 Aberle som du kanskje husker
 her fra byen. Han arbeidet hos
 Svarstad og var en usedvanlig
 dyktig mann. Svarstad ville ha
 ham tilbake, hans kone bor også

her. Men Svarstad fikk på fore-
 spørrel ved Sentralpasskontoret
 hos direktør H--- vite at de 7
 statsløse ikke var ønsket tilbake
 hit, da de var for flinke for oss og
 da «vi» ikke hadde interesse av å
 lage noe jødeproblem her i lan-
 det. Svarstad brakte det hele
 frem for Morgenbladets redaktør
 som tok det opp og det ble gan-
 ske snart firt fra Sentralpasskon-
 torets side. Men at dette skulle
 forekomme idag, da vi mere enn
 noensinne soler oss i vår egen
 selvgodhet, det får mye til å
 klinge mere hult. Dog er jeg gan-
 ske overbevist om at vi snart
 kommer ned på jorda igjen.»

Henrik Lundgaard
 Lørenskog

108397

Slapp vi billig?

Jeg mottok for noen dager siden
 et brev fra en gammel venninne
 fra ungdomsårene på Lilleham-
 mer. Hun skriver at hun holder
 på å rydde opp i gamle papirer,
 hvorav det meste havner i ovnen.
 Men ett brev fra min nå avdøde
 yngste bror Bjarne, skrevet som-
 meren 1945, hadde hun ikke lyst

SLT 28/3-95

Beste klemning
 til deg og helse
 Jøen.